

STRATEGIE PŘEDCHÁZENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

Strategie předcházení školní neúspěšnosti vychází z:

- Zákona 561/2004 Sb. ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (**školský zákon**) ve znění zákona č. 383/2005 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 158/2006 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 624/2006 Sb., zákona č. 217/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 343/2007 Sb., zákona č. 58/2008 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 242/2008 Sb., zákona č. 243/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 384/2008 Sb., zákona č. 49/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 378/2009 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 331/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 472/2011 Sb., zákona č. 53/2012 Sb., zákona č. 333/2012 Sb., zákona č. 370/2012 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 82/2015 Sb., zákona č. 178/2016 Sb., zákona č. 101/2017 Sb., zákona č. 222/2017 Sb., zákona č. 167/2018 Sb., a zákona č. 46/2019 Sb., a zákona č. 284/2020 Sb., zákona č. 349/2020 Sb. a zákona č. 403/2020 Sb.
- **VYHLÁŠKY** č. 27/2016 Sb. ze dne 21. ledna 2016 o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných ve znění vyhlášky č. 270/2017 Sb., vyhlášky č. 416/2017 Sb., vyhlášky č. 244/2018 Sb., vyhlášky č. 196/2019 Sb., a vyhlášky č. 248/2019 Sb. a vyhlášky č. 606/2020 Sb.
- a z **VYHLÁŠKY** č. 72/2005 Sb. ze dne 9. února 2005 o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních ve znění vyhlášky č. 116/2011 Sb., vyhlášky č. 103/2014 Sb., vyhlášky č. 197/2016 Sb., vyhlášky č. 248/2019 Sb., a vyhlášky č. 607/2020 Sb.

Vyhlášky přinášejí mimo jiné povinnost školy zpracovávat a uskutečňovat preventivní program školy včetně strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování.

Příčiny školní neúspěšnosti:

a) **osobnost dítěte** – školní nezralost, snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace žáka...

b) **rodinné prostředí** - žáci ohrožení sociálně nežádoucími jevy, problémy ve vztazích v rodině, přílišné nároky, nepodporování ke vzdělávání z různých důvodů...

c) **docházka do vyučování** (častá krátkodobá absence, dlouhodobá absence, záškoláctví) - neúčast žáků ve výuce, z toho plynoucí špatné porozumění probírané látce a následné nezvládnutí učiva...

Řešení školní neúspěšnosti:

a) Diagnostika

- V první řadě je nutné podrobit dítě pedagogické, speciálně-pedagogické a případně psychologické diagnostice, aby byly odhaleny konkrétní příčiny selhávání žáka ve škole. Diagnostika žákových možností, učebních stylů a vzdělávacích potřeb nám pak umožní nastavit vhodná opatření. Je potřeba reagovat včas tak, aby žák byl schopen zastavit svůj pokles výkonu a případně se vrátit mezi "školsky úspěšné žáky".

Zjišťování příčin školní neúspěšnosti žáka může probíhat:

- pozorováním jako diagnostickou metodou
- diagnostickým rozhovorem s žákem a zákonnými zástupci
- analýzou rozhovoru a formulováním možností náprav
- návštěvou v ŠPZ – SPC, PPP, OSPOD, SVP..., následnou konzultací a domluvou na vhodných opatřeních

Vyučující předmětu, ve kterém hrozí žákovi neprospěch, budou o této skutečnosti prokazatelným způsobem včas informovat zákonné zástupce (alespoň 2x), na základě zjištěných příčin budou přistupovat k žákovi individuálně vzhledem k jeho možnostem a schopnostem. Vyučující daného předmětu si po dohodě se zákonným zástupcem sjedná časové rozmezí a přesné datum schůzek k průběžnému vyhodnocování dílčího pokroku či pokračujícího neúspěchu. Motivace žáka ke vzdělávání a lepšímu výsledku bude promyšlena a aplikována tak, aby se žák snažil pochopit souvislosti učiva s praktickým využitím v životě, u starších žáků s možnou budoucí profesí.

Možná opatření budeme volit individuálně na základě diagnostiky a zjištěných potřeb každému žákovi tzv. „na míru“.

b) Nastavení opatření:

Hlavním opatřením je jednoznačně zvýšená spolupráce s rodiči!

- Individuální podpora
- Plán pedagogické podpory – pokud selže individuální podpora bude žákovi a jeho zákonným zástupcům nabídnut plán pedagogické podpory, což je souhrn opatření, který se podpisem všech stran stává pro všechny závazným.
- Pedagogická intervence
- Návštěva v ŠPZ

c) Vyhodnocení opatření:

Nastavená opatření se průběžně vyhodnocují. Hodnotí se jejich efektivita v samotné práci žáka, dílčí pokroky či pokračující neúspěch – viz dále postup při řešení školní neúspěšnosti.

Postup při řešení školní neúspěšnosti:

1. Učitelé informují zákonné zástupce žáka **písemně** (alespoň 2x) o školní neúspěšnosti jejich dětí ve svém předmětu. Nejpozději po **prvním (třetím) čtvrtletí budou třídní učitelé písemně** informovat rodiče žáků, kteří za toto čtvrtletí neprospívají (jsou hodnoceni známkou nedostatečný nebo dostatečný či jinou známkou, ale vyučující vyhodnotí vývoj jako rizikový) – může být nastavena **individuální podpora**.
2. Podle zájmu bude možné využít **individuální konzultaci žáka s výchovným poradcem** (případně rodičů, žáka a VP) - diagnostika školní neúspěšnosti a poradenství (např. nastavení podpory při učení, zjištění učebních stylů...).
3. Pokud se situace nezlepšuje, může se vypracovat **plán pedagogické podpory a žákovi bude po schválení ŘŠ nastavena individuální podpora ve formě pedagogické intervence, kterou bude sledovat a vyhodnocovat VP. VP si povede seznam všech žáků s pedagogickou intervencí a bude tuto skutečnost uvádět i v „BAKALÁŘÍCH“ (v poznámce).**
4. Pokud se situace do 3 měsíců nezlepší bude žákovi a zákonným zástupcům doporučena konzultace v ŠPZ, škola poté bude vycházet z doporučení ŠPZ.
5. Pokud žák zamešká **více než 100 hodin výuky**, vyvolává se jednání s rodiči preventivně. Přítomni TU, žák a rodič, případně učitel předmětu, kde se už objevily problémy. Domluví se podpora žákovi tak, aby byl schopen kompenzovat svou absenci (plán práce, termíny zkoušení, obsah učiva, možnost individuální konzultace, doučování se spolužáky atd.).

Pokud opatření vrátila žáka mezi úspěšné žáky, mohou se ukončit, zmírnit, nebo se v nich může nadále pokračovat.

Opakování ročníku je však nadále nutné při selhání všech výše zmíněných podpůrných opatření.

Formy a metody práce

- **stanovení přiměřeného obsahu učiva** – učitel stanovuje obsah učiva určený k osvojení v rozsahu, který odpovídá žakovým vzdělávacím možnostem (intelektovým i sociálním), v případě potřeby může být ŠPZ stanovena úprava obsahu vzdělávání a úprava očekávaných výstupů vzdělávání
- **zadávání pravidelných úkolů** vycházejících ze stanoveného obsahu učiva – zadání práce pro domácí přípravu - dílčí úkoly odpovídající žakovým vzdělávacím možnostem
- **zadávání jasných a stručných pokynů**
- **možnost plnit zadané úkoly v rámci volných hodin ve škole**, možnost doučování
- **užívání podpůrných aktivit** – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu
- **používání podpůrných pomůcek** při samostatné práci – přehledy, tabulky, kalkulačky, nákresy, aj. dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu
- začlenění žáka do kolektivu, tzv. **týmová spolupráce**
- **individuální práce se žákem** v rámci individuálních konzultací i v rámci vyučovací hodiny – pomoc žákovi odstranit výrazné mezery v učivu, podpora při výuce při výkladu nového učiva; popřípadě domluva **konzultačních hodin** či nastavení **pedagogické intervence**
- **doučování** ve spolupráci se staršími žáky
- **ověřování znalostí a pochopení učiva** – na základě domluvy s příslušným vyučujícím

Motivace a zvyšování sebedůvěry (škola i rodina):

- klademe na dítě přiměřené nároky
- zdůrazňujeme jeho pozitivní stránky
- oceňujeme jeho jedinečnost
- umožňujeme dítěti vyslovovat vlastní názory
- podporujeme aktivitu dítěte
- pomáháme dítěti, umožníme zažít úspěchů
- rozvíjíme u dítěte pocit empatie
- vyhýbáme se negativnímu srovnávání

Pedagogičtí pracovníci:

- znají žakovy vzdělávací možnosti a jsou se žákem v pravidelném kontaktu
- mají přehled o úrovni vědomostí a dovedností žáka
- spolupracují s třídním učitelem a zákonnými zástupci, popř. výchovným poradcem
- znají žakovo rodinné zázemí a jeho zdravotní stav
- stanovují pravidla vzdělávacího procesu a způsoby hodnocení v daném předmětu
- efektivně podporují žáka a motivují jej ke školní práci

Důležitost domácí přípravy:

Domácí příprava je součástí každodenní přípravy žáka na vyučování. Navazuje na vzdělávání ve škole a je zaměřená na procvičení probraného učiva. Zákonní zástupci podpoří a dostatečně motivují své děti k pravidelné domácí přípravě a vytvoří k ní příznivé podmínky. Cílem domácí přípravy je:

- rozvoj smyslu pro plnění povinností
- procvičování probraného učiva
- ověření si své úrovně pochopení učiva
- rozvoj schopnosti samostatně pracovat
- doplnit si zameškané učivo atd.

Hlavním cílem strategie předcházení školní neúspěšnosti je mít ve škole co nejvíce školsky úspěšných a spokojených žáků, kteří si uvědomují důležitost vzdělání.

Vypracovaly: Mgr. Blanka Holubářová, Mgr. Martina Večeřová
Projednáno na pedagogické radě dne 20. dubna 2021

Mgr. Milan Malý (ředitel školy)